Kazimiero šešiagrašis, datuojamas 1663 m. Turgavietės susiformavimą, o greičiausiai jos stačiakampį planą, matyt, paskatino 1640 m. pradėta naujos mūrinės bažnyčios statyba ir 1654 m. miesteliui suteiktos magdeburginės teisės. Tuo metu senasis centras, buvęs rytinėje miestelio dalyje, ties Kotiškio kalneliu, persikėlė į dabartinį. Karčemos ratinės pamatai atkasti 40-50 cm gylyje, pašalinus prieš kelis metus supiltą juodžemio sluoksnį ir vietomis išlikusį XX a. vid. turgavietės grindinį. Pamatai yra stačiakampiai, glausti prie karčemos pietinės sienos, jų apačia 120 cm gylyje. Pastato ilgis 32 m, plotis 15 m. Pamatų storis siekia 72-74 cm^2. Jie mūryti iš stambių lauko riedulių ir raudonų plytų, jungiant kalkių skiediniu. Vidutiniai plytų matmenys siekia 26,8-30x12,7-15,5x6,6-7,5 cm. Pastebėtina, kad kai kurios plytos su braukomis yra apdegusios, matyt, surinktos iš aplinkinių apleistų namų.

Kęstutis K atalynas

TYRINĖJIMAI VILNIUJE, MALŪNŲ G. 3,5

1990 ir 1991 m. buvo tęsiami tyrinėjimai Vilniuje, Užupio rajone, ant Vilnelės dešiniojo kranto esančio Elgetaujančiųjų bernardinių vienuolyno ūkiniame kieme (Malūnų g. 3,5). Vienuolynas įkurtas 1495 m., padovanojus čia stovėjusį dvarelį. Kasinėjant tikėtasi aptikti XV-XVII a. kultūrinį sluoksnį. Tačiau dar 1989m.pirmajamekasinėjimų etape, nustatyta, jog ankstyvi sluoksniai yra žemiau gruntinio vandens lygio, be to, labai apardyti Vilnelės potvynių. Vienuolyno kiemas buvo nuolat užliejamas. Tai akivaizdžiai rodė aptiktas įvairių konstrukcijų latakų tinklas bei vandens atnešti radiniai, pavyzdžiui, prie vienuolyno tvoros aptiktos

39 odinių batų (dauguma jų - vyriški) liekanos.

Į pietvakarius ir vakarus nuo 1989 m. tyrinėtų plotų I ir II buvo kasami netaisyklingų trapecijų formos, 162 m^2 ir 89 m^2 dydžio plotai III ir IV. Aptiktas XVI a. pabaigos - XVII a. kultūrinis sluoksnis, susiformavęs pilant kieme šiukšles bei verčiant statybinį laužą. Sluoksnis į šiaurę, t.y. Vilnelės link storėjo nuo 0,4 m iki 0,8-1,0 m. Ankstyvesni sluoksniai nepasiekti - trukdė gruntinis vanduo, o sklypo pietinėje dalyje juos dengė nuo Užupio aukštumų nuslinkęs šlapias klampus smėlis. Aptikta daug XVI-XVII a. buitinės keramikos fragmentų. Rastos trys XV a. pab. - XVII a. puodyninių ir dubeninių koklių bei XVI a. pab. - XVII a. vid. plokštinių koklių sąvartos, susidarę išpilant kieme arba į duobes išardytų krosnių liekanas. Kai kurie radiniai, kaip XV a. puodyninių koklių fragmentai arba XV - XVI a. indų šukės, yra patekę iš apardytų ankstyvesnių sluoksnių. Dalį radinių, pavyzdžiui, fajansinius indus, puošnias stiklines bei taures arba renesansinius plokštinius koklius su spalvotomis glazūromis reikėtų laikyti prabangos reikmenimis.

Tyrinėjimų metu aptiktos įvairios paskirties konstrukcijos. Tai apardyti akmenų grindiniai ir latakai, kvadratinis 1,9 m skersmens kalvės židinio (?) padas bei medinių ūkinių pastatų mūriniai pamatai. Pastarieji 0,6-1,0 m pločio, 0,8-0,9 m aukščio, mūryti iš kalkių skiediniu arba moliu jungtų plytgalių ir stambių riedulių. Pamatų apačioje klota 0,6-0,7 m skersmens riedulių eilė. Pastatų dydžio nustatyti nepavyko. Atrodo, kad plotuose III ir IV aptikti pamatai - tai daugiau kaip 17 m ilgio, rytų-vakarų kryptimi orientuoto pastato su įvairaus dydžio ir formos priestatais liekanos. Visos aprašytos konstrukcijos datuotinos XVII amžiumi.

Ploto IV tyrinėjimai nebaigti, todėl juos reiks tęsti 1992 metais.